Any II. — Núm 28

10 CÉNTIMS

Barcelona 2 Juny 1909

PAPITU

—¡¡ Al fin solos !!....

Imprempta
Litografía
Llibres Ratllats

J. HORTA
Méndez Núñez, 3 y 5
BARCELONA

E. BLY TALLER DE FOTOGRAVAT
Barbará, 35, principal

Córcega, 401 **JOSÉ BESTEIRO** BARCELONA
Representante de la CASA J. ORTEGA, DE VALENCIA
BLOCKS PARA CALENDARIOS Y GRAN SURTIDO EN CARTONES PARA LOS MISMOS : ESPECIALIDAD EN CARTELES ARTÍSTICOS PARA FIESTAS MAYORES Y CORRIDAS DE TOROS

FORA TRENCADURES
40 anys d'éxit - Plassa Universitat, 3, 3.er
Unic especialista que cura les trencaduras qu'es tenen per irreductibles y incurables, sense operar.
Els que no puguin portar braguers per tenir l'hernia sempre fora ó escaparse per la forsa de la trencadura per gran o difícil que sigui se reduex, conté y cura radicalment en pocs dies, en abdós sexes y en totes les edats. Preu mòdic.
Consulta gratis: de 9 á 4 tarde

Per tot arreu se ven el maravellós
GASTROL MIRET
de tan segurs efectes pera l'alivi inmediat y la curació promta y segura de totes les malaltíes del
ESTÓMAC Y BUDELLS
per llur rápida y precisa acció curativa sobre les parts malaltes de dits orguens.
Els metjes que'l recepten admiren llurs prodigiosos efectes, (guardem infinitat de cartes de metjes de totes parts que axís ho atestigüen) y cuantes persones l'han usat son llurs més ferms propagandistes.
ALIVIA TOT - SEGUIT Y CURA AVIAT
perque es un digestiu sens rival, un tònic poderós, un antigastrálgic eficás y un antiséptic excelent.
AVÍS.—A tota persona que'us el demani li enviarem gratis a volta de correu, un llibret molt interessant pera tots els malalts del estómac y budells
NATALI MIRET, Farmacéutic
Ample, 68.-GRACIA - BARCELONA

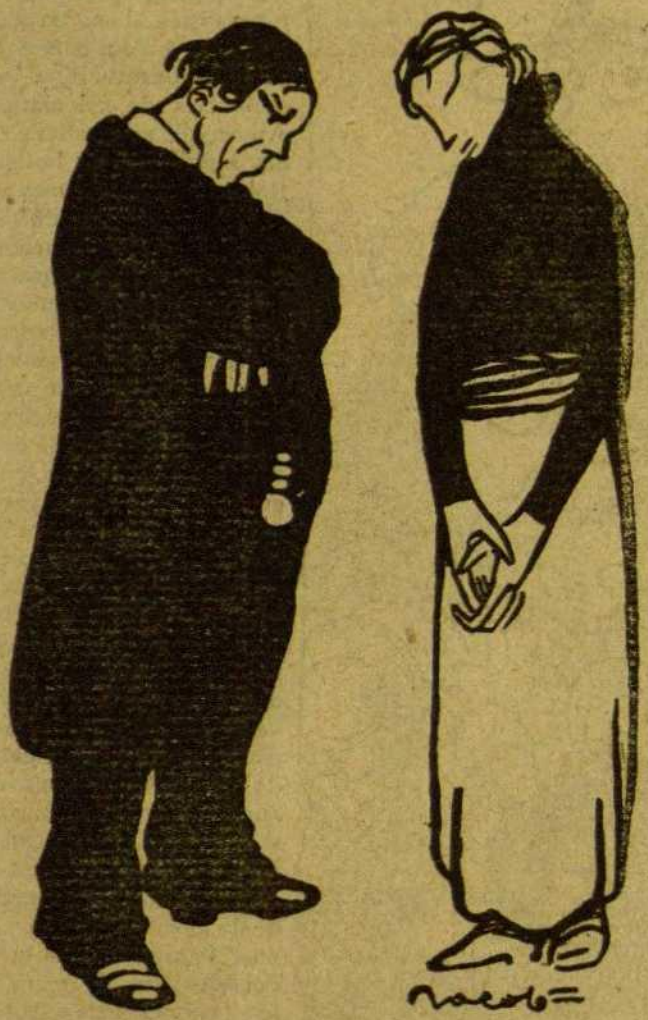
El PAPITU s'imprimeix ab
TINTA NEGRA DE SECANT EXTRA RÁPID N.° 5275
DE LES
Fábriques de Colors OTTO BAER, RADEBEUL-DRESDEN
Dipósit General per Espanya y Portugal:
CARLES GIRARDI, Carrer Universitat, 41.- Barcelona
Máquines, Materials y demés Útils per Imprempta, Litografía, Enquadernació y Fábriques de Capses de Cartró
Representant Exclusiu de les Máquines Tipográfiques "PLANETA" y "PLANETA-FIXIA"
de la "DRESDNER SCHNELLPRESSEN-FABRIK, COSWIG (Sajonia)
Les Máquines "PLANETA" son una verdadera joia per l'impressor

EL EXPLORADOR
BASAR DE CALSAT
de totes classes desde Ptes. 0'60 a 35 Ptes. parell. Regal a tot comprador d'un vale pera una fotografía.
83, HOSPITAL, 83

Tudó y Martínez, S. en C.
Mallorca, 209, baixos. - BARCELONA
(entre Aribau y Universitat)
Maquinaria y demés útils per imprempta, litografía, enquadernació y fábriques de capses de cartró
Representants exclusius per tot Espanya de les renombrades tintes
Mander Brothers, Wolverhampton (Inglaterra)

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Pelayo, 38 : Barcelona
PREUS DE SUSCRIPCIO
ESPANYA, trimestre . . . . . Ptes. 2
ESTRANGER » . . . . . » 3
Pago anticipat
Dels trevalls publicats en son responsables els seus autors.—No'es tornen els originals.

PAPITU

—S'ha mort! ¿Y doncs que no li va donar la medicina d'air?
—No senyor: am la d'avans d'air ja'n va tenir prou.

Pessimisme internacional

Hi ha — com tothom sab — paissos més o menys avençats y fins n'hi ha d'atrassats, que ja es tot lo que es pot dir. En trobaríem de totes menes, d'optimistes y de pessimistes, dels que omple d'orgull el serne natural y llegítim, y dels que, francament, fa fastic serne. Y mal m'està el dirho, però els he seguit tots, y haventlos seguits tots he pogut comprovar que per més diferents que siguin, s'assemblen en una cosa: en que a dintre de qualsevol d'ells hi ha qui en diu mal.

Sembla que acceptant que hi ha paissos ont els habitants se senten orgullosos, no pugui ser qu'ells mateixos en diguin mal, però el fet de la veritat es que'n diuen, y que are ho demostrarem am tots els seus ets y uts.

Comencem: a Espanya quan algú va en tranvía elèctric y la corrent s'estronca, o fa vent y l'omple de pols, o la senyora l'enganya, diu: això a França no passa.

Quan a França, algú té motiu de queixa, diu: això a Anglaterra, no passa.

Fins aquí, la cosa no necessitava ser publicada al PAPITU, perquè tothom la sab; però a l'arribar a una nació tant avençada com Anglaterra la cosa sembla completament difícil, perquè si ja no's coneix res més perfeccionat en el ram de nacions que l'Anglaterra, y fins are hem vist que per queixarse del propi país se l'ha de comparar amb un de millor, ¿com ho faràn els pessimistes anglesos que pel sol fet de ser anglesos son optimistes, y no regoneixen que l'Alemanya està encara més avençada qu'ells?

La resposta es molt senzilla. Quan un anglès se vol queixar del seu país, no fa més que compararlo amb el país més atrassat, y diu: Això no passa *ni* a Espanya.

Ja ho veuen: amb un senzill *ni* troben la manera de desfogarse; y es que com més avençat està un país, més avençada està també la manera de queixarse. Perxò Alemanya, que passa per la nació ultra moderna, ha arribat al punt més alt de comparació que's pot arribar y diu quan té motiu de queixa: Això no passa *ni* a Anglaterra.

Confessem qu'això es portar el sistema del *ni* a la última perfecció; y confessem també que l'avens no consisteix en no queixarse, sinó en la manera de queixarse.

MAQUENDRIRES

En què quedem?

DON J. G. D., jove català que parla en castellà per tot día, y va per aquets mons de Déu vociferant contra les més sagrades institucions catalanes, es ben conegut de tothom per les seves manías de dedicarse al teatre de Castella y de tirar capellans.

Una vegada a Madrid li estrenaren una obra en tres actes, després qu'ell hagué remogut totes les influencies, y fet tots els papers de l'auca.

L'obra s'era acabada, y encara l'autor estava a l'escena, sortint a rebre'ls aplaudiments cortesos y maquinals dels espectadors.

Al *Saloncillo*, se deyen els autors dramàtics:

— ¿Que les parece á ustedes esto?

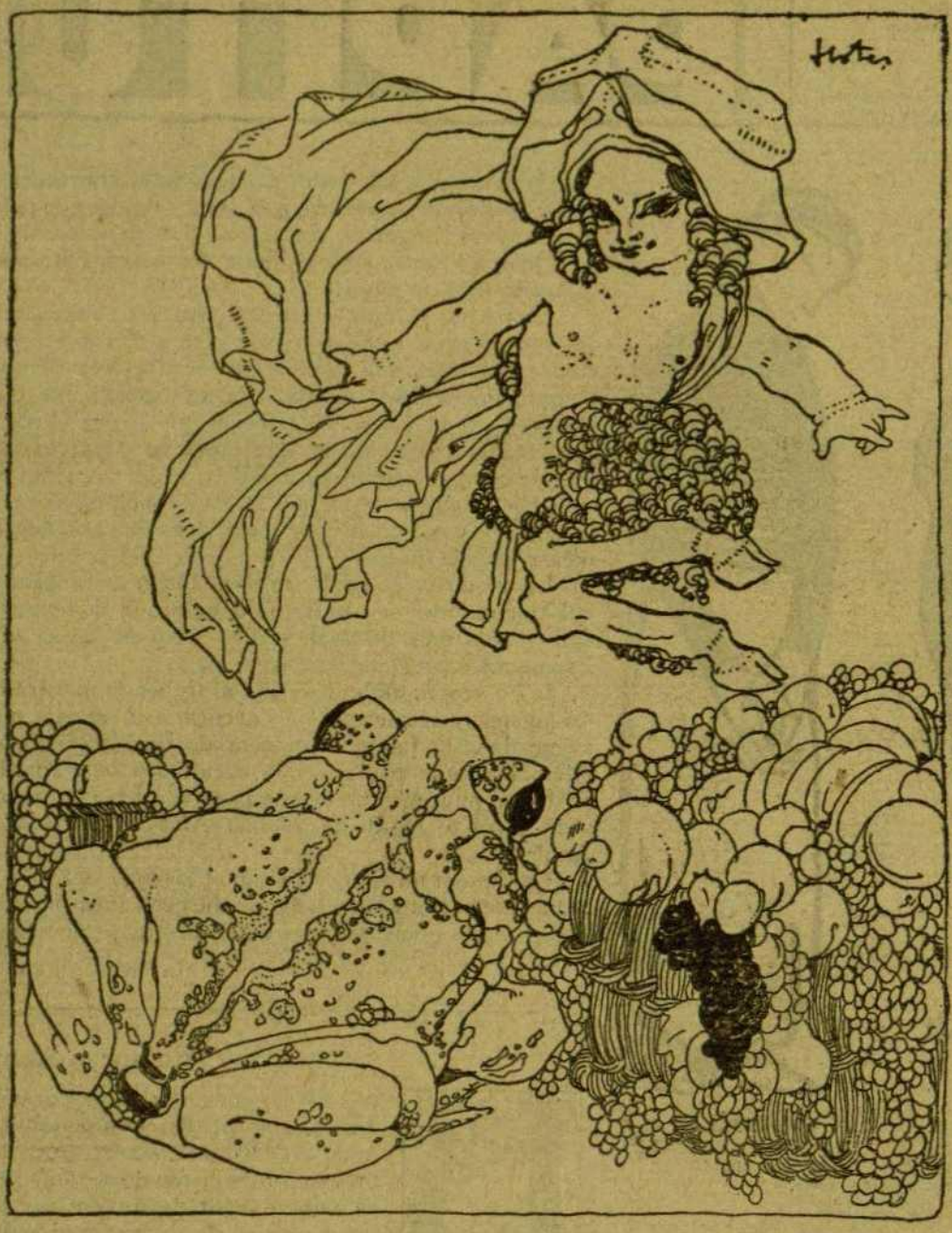
— Algo pesadito, ¿verdad?

— Pesadísimo.

— El colmo de la pesadez.

Aleshores que si, que va entrar en J. G. D., y al veure aquell bé de Déu de confrares, exclamà tot cofoy:

— Cuanta persona ilustre! No merecía tanto mi obra, que á la postre es una cozita ligera...

L'ESTÍU

El triomf

Aquell minyó feia pena de veure. Alt, magre, de ulls inmaterials, el cabell rós com la panotxa més esblaimada... El daler de gloria se'l xuclava. Vivía en les tenebres, en la seva botigueta de sombrerer, y desitjava per la seva testa una aureola inestingible. La botigueta estava dins un vell carrer de la ciutat; ell l'havía heretada de son pare; tota la seva infantesa era passada dins la fosca malsana. L'aspecte ninxesc de les capses de berrets apilotades, y l'humitat insistent qui s'aixeca dels berrets amarats qu'estàn «a la forma», havíen pescut la seva imaginació de romanticismes y pessimismes.

Com més anava atravessant la jovensa, més s'acostumava a les robes tenebroses, a les narracions naturalistes d'una cruesa volguda, a l'odi envers la societat constituída, a experiencies de psiquiatría. Ab orgull, se guaitava en els miralls de la botiga, trobantse cada día més ert y devastat. Es el flam del geni—se deia—qu'arbora la meva vida malaltiça.

Era un bon minyó, però s'havía près ab tota gravetat la seva misssió d'espectre—Sí, exclamava, jo diré a una societat banal les paraules de més enllà de la tomba, els enigmes qu'irradíen y els misteris que fan caure de genolls.—Y començà d'escriure; tot escrivint li veníen suors fredes, ertiquesa del cabell, petament de dents. Devegades feia una rialla sardònica maravellantse del propi cinisme; d'altra vegada atormentat de convulsions com un augur antic, se removía sota l'emoció d'una amenaça profètica per ell dirigida als actuals fonaments de la Societat. Tenía per únic instrument a la taula del despatx, un crani; a les conques dels ulls, hi havía posat tinta; al nas, plumes d'acer; a la boca un feix de mànecs y de llàpiços. En un prestatge conservava una llibreta de renecs de montanya, paperetes del argot gitano, volums de *El Asesinato prestigioso*, la Mònita secreta dels Jesuites, un mitjó d'un terrorista y *La Llave de los Sueños*.

Desgraciadament, si l'ultratomba pot ensenyar fórmules d'alquimia vital, no sembla ensenyar de sintaxis, d'eufonía, ni molt menys d'istil. Aquell bon sombrerer vivía inconegut. L'afany de celebritat li encenía'ls polsos, era l'única energía d'aquell esperit capaç de despendre algún calòric. La meva tragedia—se deia ell—es obscura y profonda com un aiguafort de Rembrandt ¡oh, si jo pogués crear quelcòm que obsessionés les gentades, qu'enlluernés tot un poble, que passés triomfalment en mitj dels homes sapats, les dònes delica-

des, y els infantons, llevors d'una humanitat més pura! Devegades—se tornava furient—parleume, tenebres; deume besos glacials d'horror, concediume els ulls esmaperduts dels homes sobrehumans!—y bevía absenta, y deia coses terribles de la dòna.

Era debades. Ningú llegía sos versos, que foren carbacejats en tots els Jocs Florals, les seves noveles no foren mai publicades pels editors a qui les enviava ab un plec anònim, dientlos que si no accedíen en publicarles moriríen al cap de quinze díes per la dinamita o el coltell. Una proclama seva llibertaria entregada a un correligionari, fou publicada com a xisto en un setmanari jocós tradicionalista.

Arribà un día que'n aquella ciutat s'hi organisà un homenatge a un vell poeta. El vell poeta era conegut del sombrerer exangüe y trascendental, y anà a la seva botiga a comprarse un berret de copa. El fill de les tenebres li oferí un barret portentós, un vuit-reflexes. Guaiti,—digué'l fill de les tenebres—guaiti com aquesta negror fulgura!—En aquestes paraules, el fill de les tenebres hi havía condensat tota la seva estètica.

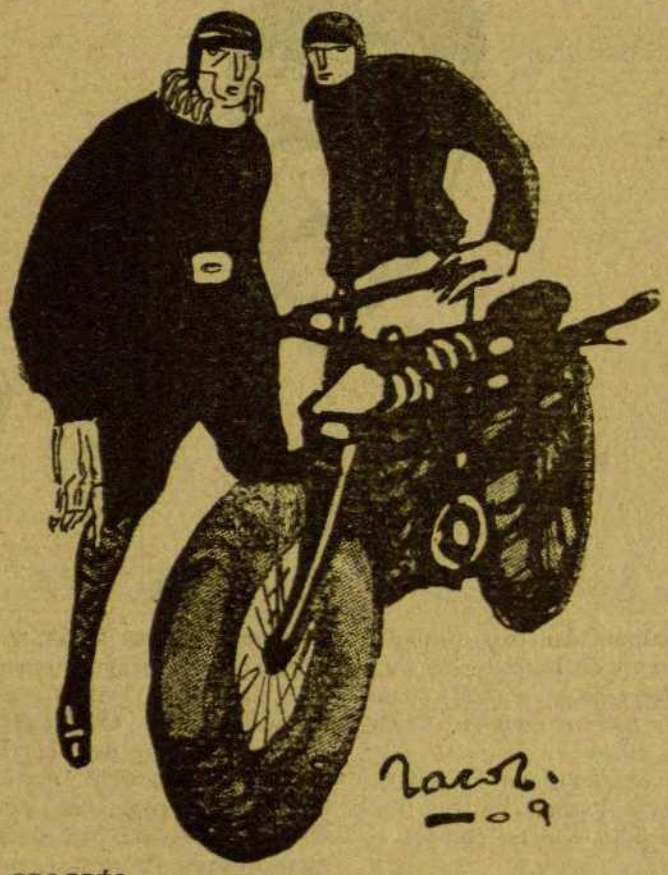
La manifestació d'homenatge al poeta fou maravellosa. Tots els estaments, totes les edats, totes les escoles de la filosofía y la política, passaren per davant del vell poeta, qui duia el birret de copa. El poeta se passejà per la ciutat en *landeau*, ab el berret de copa. Ab el berret de copa anà a funcions de gala. Y el poeta fou aplaudit, y fou aplaudit el seu berret.

El fill de les tenebres badà la seva boca, els seus ulls, la seva gloriosa beatitut. El seu berret de copa havía triomfat. La havíen guaitat les verges novençanes, l'havíen saludat les banderes, els infants li havíen enviat un bès. D'allavores ençà, el fill de les tenebres, s'anà aquietant. Comprengué que tota l'existencia de lluita del vell poeta, totes les seves inspiracions genials, tot el seu trepidar de la seva fantasía, no havíen tingut més finilitat que la de preparar dignament un pom, una testa de la qual escaigués la col-locació del símbol de l'estètica del sombrerer.

—Tú—digué el sombrerer, dirigintse mentalment a la seva obra—no aniràs demunt d'un paller, ni dalt d'una canya per fer volar coloms, ni seràs desfet per servir en una casa sòrdida, d'agafador de planxes. Tú, berret, seràs el cànon de l'art futura. Tú, ets lo millor de mí, tú ets la meva tasca més alta, la meva ànima que ja s'en es anat de mí y pertany a tota l'humanitat. Pels sensualistes a lo Anacreon, tens copa; pels idealistes, exhibeixes ales. Ets complexe y hú. El qui, davant teu, digui:—Ca berret!—es un sacrílec.—

Y cargolantse en la rialla de la victoria, no l'importà veure el munt de ses noveles sense col-lecció, de sos versos inadmisibles, de ses proclames estèrils; en la seva memoria queden l'imatge del capell, esplèndit entremitg d'admiracions, marxa del *Tannhäuser* y picaments de mans; l'imatge del capell, triomfadora de les gentades y redemptora final de la llastimosa y excelsa humanitat.

P.

PROGRÉS

—Noi, la bencina s'apuja d'una manera escandalosa.
—Y l'arnica.

Els que no llegeixen el "Papitu"

Avui, a Barcelona, els que no llegeixen el PAPITU son contats, però'ls pocs que son, ja formen una agrupació. L'agrupació no té domicili social, ni junta directiva, però'ls socis van per les barberíes, ahont, com els socis de les altres agrupacions hi miren les ilustracions, hi llegeixen el diari, hi parlen de política y hi llegeixen el PAPITU.

Quí de vostès no'n coneix un d'aquets socis *que no's perden de vista* fins que surten de la barbería? No han vist mai un senyor ab un drap lligat al coll, amb un diari a la mà y dugues ilustracions sobre la taula del tocador, assegut en la cadira de cál barber? No han sentit que diu, quan el fadrí li parla del PAPITU:—Es un *diari* que jo no llegeixo? Francament me fa fàstic?—Doncs aquet senyor, pertany a l'agrupació que té el domicili social a les barberíes de Barcelona.

Ja hem dit, que afortunadament, els socis d'aquesta societat son contats, però hem de creure qu'encare que la característica llur consisteixi en *ser dels que no llegeixen el «Papitu»*, no'l llegeixin? Siguem francs. Ells son els primer de llegirlo, però no hi poden fer més: tenen un natural estrany, un natural d'aquells que no's compre ni's ven, un d'aquells naturals que no s'hi pot fer més. Els hi parlen del *Cu-Cut* y ens diuen:—Ai! no's pot llegir—els hi parlen de l'*Esquella:*—Fugi d'aquí home! no m'en parli!—els hi parlen del PAPITU:—No'n vui sentir parlar. Si li pregunten la rahó

SI AQUETS SENYORS FÈIEN

Eduard Calvet

Albert Bastardas

Lluis Millet

Marquès de Marianao

Enric Borrás

de lo que diuen no'ns en sabràn dar cap. Aquesta rahó no més la sabem nosaltres y els barbers. Els socis de l'*Agrupació dels que no llegeixen el «Papitu»* s'haurien de titular: *Agrupació dels que no compren el «Papitu»*.

Aquesta es la rahó del mal qu'en diuen y no falla: el que llegeix el PAPITU a la barbería es que no'l compra, y el que llegeix un diari que no compra es jòc segur: n'ha de dir mal.

Les indiscrecions de l'Homenatge

Fou una pensada den Ramon Vinyes... Sortí un article seu al *Poble* dient a una colla de gent: *Que pensa V. den Guimerà?* Tothom va entusiasmarse. Els que havíen dit que endavant les atxes, una nit s'arribaren a l'«Associació de Lectura Catalana»; en R. Marquina feu una candidatura *equilibrada* y desseguida s'aplegà la Comissió Executiva. La qual declarà que ja feia massa temps que a Barcelona estàvem tranquils, y que entre la Solidaritat y el Congrés d'Esperanto, no estava de més que hi hagués alguna cosa per l'istil d'una y altra festa. Y aleshores, cop d'imaginar tothom sublimitats, y començar un període de tertulietes al Novetats (una mica per pietat, a veure si s'animava el Teatre). Parlant, la gent s'entenen. L'Iglesies resultà gairebé identificat ab l'«Unió Catalanista»; en Morera, amic particular del Sr. Ossorio y Gallardo; el Dr. Martí y Julià, colaborador del PAPITU; l'Agulló, poeta modern, y en Pere B. Tarragó, partidari del Xampany Codorníu. Aquesta coneixença de les flaques y les ventatges de cada hu, facilità considerablement la tasca. Les característiques d'aquestes reunions eren els amohinos de l'Iglesies, les gorres de cigarrets, y el tancar una finestreta d'hont venía un aire geliu y que, per estar molt alta, s'havía de tancar ab la punta d'un bastó. De manera que devegades, quan, en una discussió acalorada crèiem que en Puiggarí anava a dar una garrotada al Dr. Martí y Julià, era senzillament qu'en Puiggarí, plè d'una solicitut maternal envers el President de l'«Unió Catalanista», li evitava l'airet malèfic de la nit.

Mentrestant, tot de joves anaren publicant en els periòdics articles plens d'imatges, posant en Guimerà a les estrelles; y no va quedar ni un ànima jovençana que no «aquilatés» l'obra den Guimerà y no «presentés una idea». Molts d'ells no havíen escrit mai, ni tornaràn mai més a escriure, però serà dolç, que d'aquí 20 anys hi hagi milers d'homes honrats que puguin dir a la seva muller en la còmoda flonjor del llit: —No, jo no he sigut mai *literato;* però una vegada a la vida vaig treure faves d'olla, vaig escriure un article parlant den

REFORMES A LA FATXADA (Seguirá)

Lerroux

Lluís Rissech

Pere Corominas

Salvatella

Ventosa y Calvell

Guimerà. Si jo hagués tirat per aquet camí, *podé* a hores d'are fora un artista.—

La Comissió Executiva creà altres comissions; de aquestes comissions secundaries les més importants foren l'Econòmica (constituida pels presidents de les Societats, en Rusiñol y en Calvet), y la de Literatura, composta d'un floret de poetes joves. La Comissió Econòmica arreplegà una quarta part dels diners que havía judicat factibles (està tan perdut aquet Barcelona!), y això ab penes y treballs. Els poetes joves no més van fer que donar disgustos als senyors de la Comissió Executiva, barallantse entre ells, joguinejant, badant, y sobre tot, dantse pisto entre les coneixences. En una paraula, que la Comissió Executiva,—*¡tú que no puedes llévame á cuestas!*,—vinga fer estalvis en el programa que s'havía pensat; vinga tranquilisar poetes joves; vinga aturar gent que volía cobrar desseguida, que volía cobrar al entregar la feina, o al començarla, o avans de començarla, y guaitaven l'Iglesies amb un remenament de còs que no era gota tranquilisador; vinga rebre el senyor Deschamps que'ls donava conferencies sobre la bellesa de les dònes a Santo Domingo, el senyor Puig y Valls que volía fer una Festa del Arbre, y altres sers misteriosos; vinga anar al Ajuntament, y aturarse a la gran sala de l'Alcaldía ab cadiratge tapiçat de vermell (aont, com deia en Gual, semblava que'ls de la Comissió fessin una comedia de Sardou); en fi, que sempre s'estava amb un ai al cor.

Finalment arribà el día de començar l'Homenatge.

Aquell día va ser de bon sol, però feu una mica de gargal. Tota la Comissió Executiva s'en anà als *Autòmates Narbon* o *Balneario Nuevo Neptuno* que'l simpàtic Alarma havía aixecat a la Plaça de Catalunya. Y, quan l'Agulló feu senyal al bombero que tenía a les seves ordres, el bombero va encendre el foc del entusiasme, y va començar a fer passar tanta gent, que semblava que de tant en tant tornessin a passar. La Comissió Executiva donava la cara al sol, y s'anava enmorenint, agafant color d'honrada. El *clou* del matí, foren els lerrouxistes. Quan ells passaren, en Vinaixa estava al peu de la tribuna, obligant al pas militar; y y en Giner, dalt de la tribuna, deia am la seva fesomía d'apòstol bondadós, perquè la gent piqués de mans:

—*Duro! duro!*

Mentrestant, molta gent darrera la tribuna menjava truites, ajeguda a l'ombra.

Tothom ha convingut en que la manifestació fou colossal; y allí pogué apreciar la perfecta civilitat de la gent barcelonina perquè ab tot y aquell espetec de gent que omplía de gom a gom la plaça de Catalunya, se sentía molt menos fressa que no pas els díes de cada día.

El qu'en Guimerà no plorés, no va estranyar a ningú perquè ja s'havía desfogat en el dinar de la *Jove Catalunya;* lo estrany va ser que no plorés l'Iglesies, però alguns ho atribuiren a que anava d levita y això li feia un nús a la gola.

—Vol dir que seràn feliços?
—Sí; no hi ha gran diferencia de l'un a l'altre. Ell volia pescar títols del Deute y ella un títol ab deutes...

A la tarde, tothom cap a Montjuic. En un recó del parc Laribal s'hi alçava una estatua de guix pintada de bronze y en Guimerà la va despullar d'un drap que l'amagava. Era en Manelic que guaitava Barcelona tot esparvillat. Hi hagué discursos socialistes, y la Comissió, al desfilar, anà poc a poc y simulant una conversa profonda *(andante maestoso)* per poder sortir en una película, y fer noies. Finalment en Guimerà y la Comissió y alguns altres ingenus, se deixaren conduir per en Pinilla vers un camí pedregós y fatídic am forta pendent, atravessant després carrerons de la falda de Montjuic en cerca dels cotxes qu'eren aprop del Paralel. En Tarragó flastomava; el Doctor Martí se queixava de dolor al genoll; y un petit bè, graciós y delicat, s'adherí a la manifestació, posantse al costat den Carner.

A la nit els poetes joves catalans mostraren al Saló de Cent, en honor den Gui-merà, la seva absoluta mediocritat. Sembla que això de dissimular el seu mèrit fou una delicadesa envers en Guimerà; pensantho aixís la concurrencia tingué la bondat d'aplaudir una adolescencia tan modosa.

Les funcions gratuites anaren com una seda. En uns automòvils, en Guimerà y els seus acompanyants seguiren els teatres de Barcelona, acabant pel de la *Casa del Pueblo*. Allà l'Emiliano Iglesias feu un discurs dient que els obrers no tenien temps de cullir roses per tirar an en Guimerà, y el públic ovacionà el poeta o l'Emiliano, no se sab prou bé. En Morera va dirigir la *Marsellesa*, y en Guimerà dongué un a reveure que aquella bona gent, a qui coneixía d'ençà que compraren la rotativa de la *Renaixensa* a l'Aldavert per tirar el *Progreso*.

La funció de gala fou molt lluida. Hi havía totes les fortunes de Barcelona de 15.000 pessetes en avall; noies am vestits honestos, y joves sardanistes. Se llegí una conferencia den Maragall, y després una den Vinyes, y després una den Deschamps, y en els intermedis de les conferencies se representà la *Gala Placidia*. S'havía dit que, per no carregar massa, dada la necessitat de les conferencies den Vinyes y den Deschamps, se desnonaría an en Maragall, però tantmateix prevalesqué l'idea de admètre'l per no darli un que sentir.

Al final de la funció, el cop de vista era esplèndit. Tothom dret; en Deschamps llegint oratoria sudamericana, les dominicanes barrejades amb els visigots, en Guimerà qu'estava a punt de dar una puntada de peu an algú, els poetes joves entre bastidors saltironant a l'idea del xampany venidor, les garlandes y els picaments de mans...

Allò va esser l'apoteòsis del vell poeta justament calificat en una proposició presentada al Ajuntament per alguns regidors, de *laborioso poeta*, y *distinguido genio*.

UN PERIODISTA

La Bona sort

A Vilatrista tot es moral; fins els edificis, d'humils que volen esser, no arriben a tenir un pis d'alçada; entre'l vehinat no's reconeix més autoritat que la del clergue; allò es una abadia hetereogènia y bi-sexual.

Totes les minyones de confiança, aquelles que ni *rampinyen*, ni tenen *general* per ús particular, ni van a la reunió dominical de la Plassa de Catalunya, son de nissaga vilatristenca.

Son el tipu perfecte de majordones de solter empedernit, d'aquelles que repassen la roba y la fan durar eternament y reben premis a la «Virtud» y a la «Honestidad».

Mes com que no hi ha cap regla sense excepció, la fama d'austeritat de Vilatrista també es vegé tacada per una filla espúrea.

Una minyona de les més aixerides, humils y virtuoses va venir a Barcelona; l'encomanaren a casa d'un ballarí, un émul d'en Nadal, qui per única feina tenia la de fer ballar a tothom, y al poc temps se va convertir la pudorosa vilatristenca en una estrella de *chantant*.

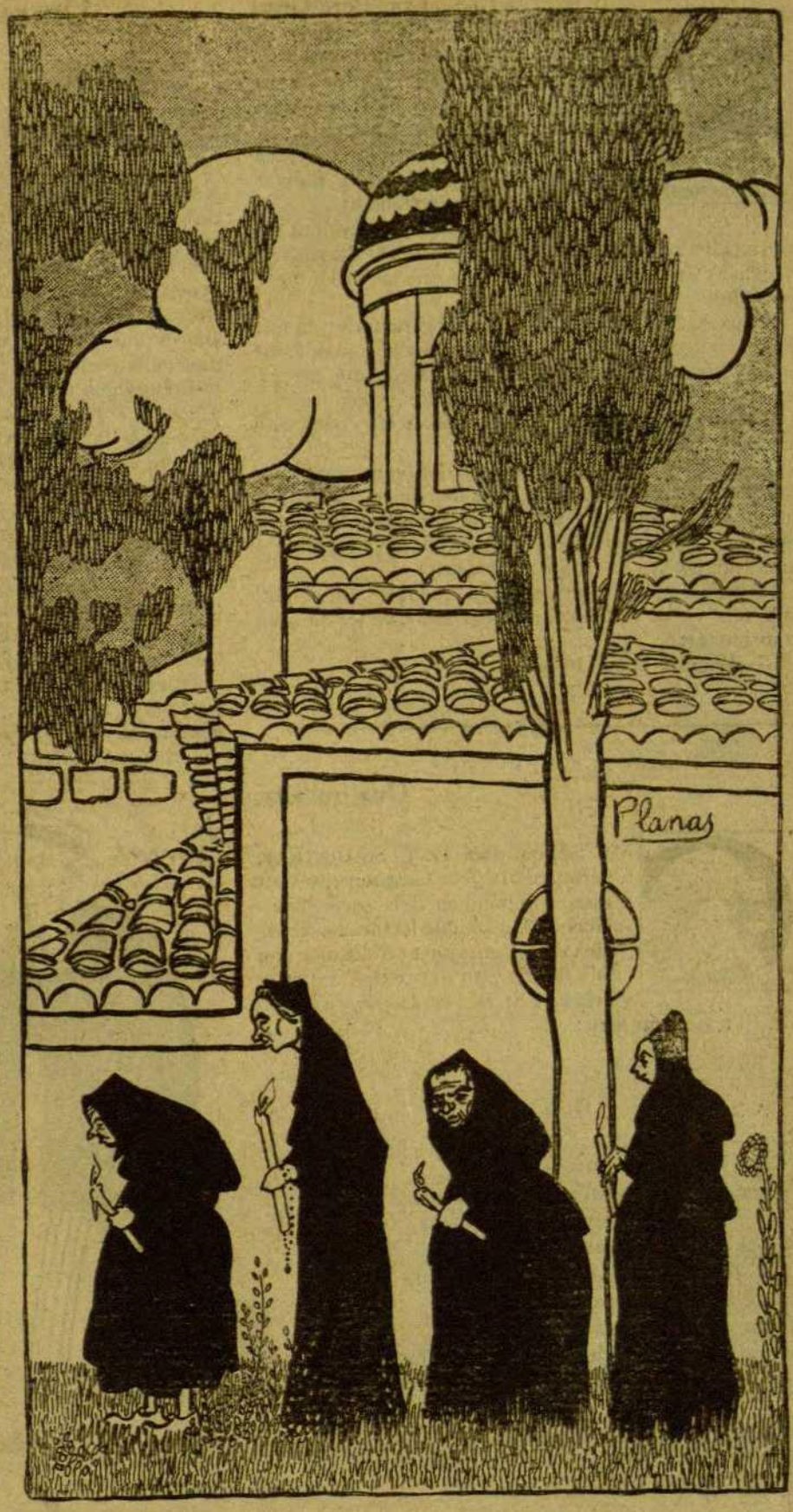
El seu debut fou un succés. Va recorre triomfalment, París, Berlín, Londres, El Paralelo... y per fi va retornar a la casa payral amb automòvil y rentes propies.

La seva arribada al poble va produir una revolució de protesta, mes ella les calmà, regalant a la Verge una de les seves millors vestidures llampants...

Ara quan els pares despedeixen a les noies vilatristenques per enviarles a ciutat, no tots les hi recomanen bondat y bons pensaments ¡ca!... més de quatre insinuen a mitja veu, com aquell qui vol y dol:

—Veiam... vés en compte, ja pregaré a la Verge, procura fer sort, que li portaràs un bon regalo.

AMICHATIS

—Pensar qu'*un hom* havia fet anar en doyna el jovent, y qu'are les animetes del retaule quan la miren, sembla que li diguin:—Madrona, aviat compareixeràs a fer el *lamento!*

Don Pere Grau

En Pere G. Maristany es un positivista. No li anèu am quimeres ideals. Es un d'aquells que, usant de la imatge de *la parte por el todo*, al parlar de la poesía la circumscriuen a una forma mètrica determinada, y diuen «que no estàn per romanços».

De manera que si cerquèu les conviccions polítiques den Pere Grau les trobarèu macises; si examinèu els seus negocis, els trobarèu macisos y mitg.

Aquesta qualitat positivista que'l caracterisa, fà que es complagui en donar compte per peces menudes de les seues pensades, gaudint am la meravella que desperten en l'interlocutor.

Un día ensenyant el seu despatx a un conegut, li deya:

— Miri, veu aquesta estatueta? La vaig comprar a Italia; me va costar 800 francs; diuen qu'es una delicia. La taula, es anglesa; me'n vaig fer a Londres, 520 francs... es molt forta... Aquesta catifa, la vaig trobar a París; me costà 312 francs; es superior.--

Y per tal que l'interlocutor se quedava embadalit, amb una certa timidesa, en Pere Grau va fer amb un tò insinuant:

— Trepitji, home, trepitji.

Una troballa.

Com tothom sab, D. J. Sostres Rey, pertanyé a la *Jove Catalunya*, havent assistit al banquet dels socis supervivents. Un amable lector ens comunica el següent sonet publicat en una fulla catalanista del temps antic; el firma J. S. R., *de la Jove Catalunya*. El sonet diu aixís:

GUENYO!

Felip V ens lligà la ganiveta,
mes avuy Catalunya s'en pot riure,
y a son Rey y senyor fa la traveta
tot exigint la ganiveta lliure.

Ja s'ha acabat el lamentable viure
de la punyent esclavitut estreta;
vora la festa orgíaca un poeta
va am dit de foch una amenaça a escriure.

Só català, só jove; donchs disposa,
—oh Catalunya, mon pahís pater n,—
si se't ocorregués alguna cosa.

Tant cert com qu'es la Enriquez al infern
y Felip V a Satanàs fa nosa,
jo sempre miraré contra el Gubern.

Un recort de Sitjes

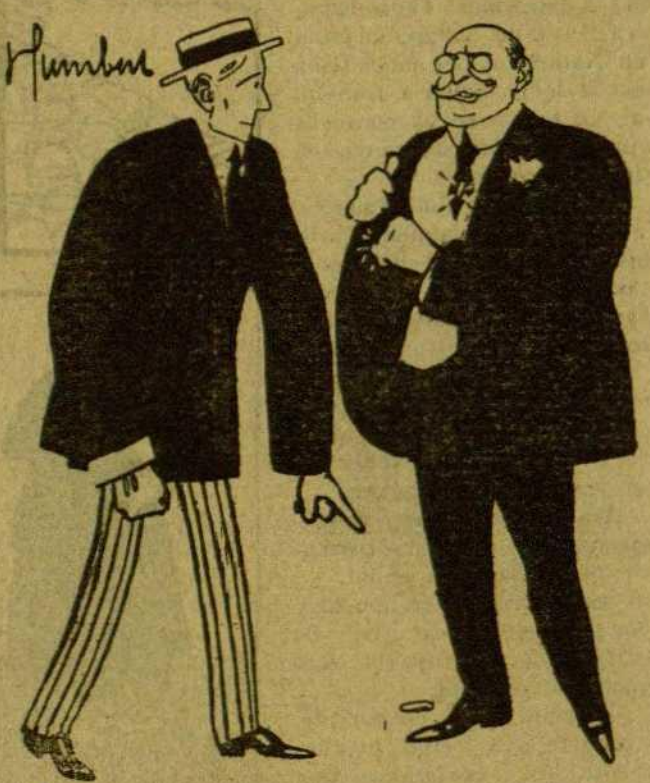
—Quan hi ha d'aquí a Sitjes?
—*Vuyt urettes.*
(El xisto de la setmana).

Ja està vist que d'automovilista se n'ha d'esser desde la primera dent. Per això molts senyors qu'ab motiu de les passades carreres han volgut donarse llustro, no han fet més qu'ensenyar l'orella! Oh! els conciliàbuls dels prohoms de l'automòvil duts per ultimar l'organisació! Era qüestió de sentirlos, p. ex.: En Ll. R. de F. B. parlant a tot gasto de *la Pelux (la Pelouse)*. Un altre proclamava ben alt que'l seu auto tenía 24 cavalls HP. (No 24 cavalls vulgars, d'aquells de ferradures ni de cuatre potes, sino *cavalls atxe pe*, entenguis bé). El de més enllà prefereix a tots, els *peneumatichs* Klein. Ha vist en algún anunci francès *pneumatiques* y està empenyat en no perdonar la *p* inicial cada vegada que pronuncía la paraula. El día de la carrera en P. P. al anarsen enterant de les averíes del cotxes hispà-suissos, deia desesperat:

—Si haguessin sigut els neumatichs o els frenos, o qualsevol altra cosa, però una pana, una pana!...

Nada, ja està vist que'l neologisme no'ls hi entra. Però com a no entrar, al llustrós secretari del Comitè, qu'ho es al ensemps del Club, y devant de totes dugues organisacions vessa els tresors de sa inanerrable insuficiencia. Oh, inmens P..... de Cambra, sempre plorant la fatiga d'un treball no fet, sempre entorpintho tot y disgustant a tothom. Quin timbre d'honor ha sigut aquesta carrera, per la vostra d'advocat sense plets!.....

UN PROFESSIONAL.

PARVENU
—He sentit un soroll com si li hagués caigut un duro.
—Si-de-cas será un bitllet!

Sicut ràjat

PER cap diner se pot ser ingenu. Quan a un li vé una cosa a la boca, primer l'ha de glopejar, avans de dirla; ja se sab, la pedra fòra de la mà ja no sab hont và.

El jove marqueset de S—H* es un noy que no pot ferhi més; va per aquets mons de Deu amb el cor a la mà; y els coneguts que l'aprecien, quan el veuen venir, tenen un sobressalt que no'ls deixa mentres està davant. —Ja'n farà una— diuen els infeliços; y es que, viciats pel mon, no comprenen que no hi ha rès tan hermós com la innoscencia.

Un día, allò que passa, 's parlava de semblances, y la conversa estava d'allò més animada.

De sopte el Marqueset va dir:

—Ah pues miren ustedes, yo, cuidado que es particular, desde los ojos para arriba me parezco á papá; y desde los ojos para abajo soy completamente igual á mamá.

JORNS de felicitat havía tingut el senyor Prat Jabalí. Amb el timo de la poesía, s'introduí dintre una llar burgesa y recitant poesíes den Vinyes copçà'l cor d'una damisel-la de la casa.

No era gran cosa, intelectualment, l'aytal damisel-la, però al cap de quatre díes de relacions rompé amb en Jabalí veient qu'era impossible que fossin d'ell les belles coses que li contava a cau d'orella.

El pare de la noia, que després de molts duptes havía transigit am l'elecció de la seva filla digué completament confós:

—Però, nena, no volíes un poeta?

—El vuy, papà, el vuy.

—Doncs perquè'l llences y fuges d'ell?

—No llença vostè'ls duros sevillanos?

—Sí.

—Doncs jo vuy un poeta del Gobern.

En Quim parla com un llibre.

HA cridat l'atenció de molta gent, que les dames organisadores de la missa en sufragi del ànima de la mare d'en Guimerà, no hagin pensat en el pare. Què no era ningú el pobre senyor? O es que a les dites senyores no'ls interessa més que la salvació de llur sexe? Una senyora aquet día ens preguntava tota ruboritzada si en Guimerà era fill natural.

En Quim Borralleres ens ha enviat una extensa carta protestant d'aquesta desconsideració, y oferintse a obrir una suscripció per esmenar una conducta tan parcial y sospitosa.

PATRIOTA

—Jo no compro ni llibres ni cuadros, ni vaig may al teatre ni al concert, però, la vritat, m'agrada..... veu?..... m'agrada que surtin homes com are en Guimerá

"JEN" (1)

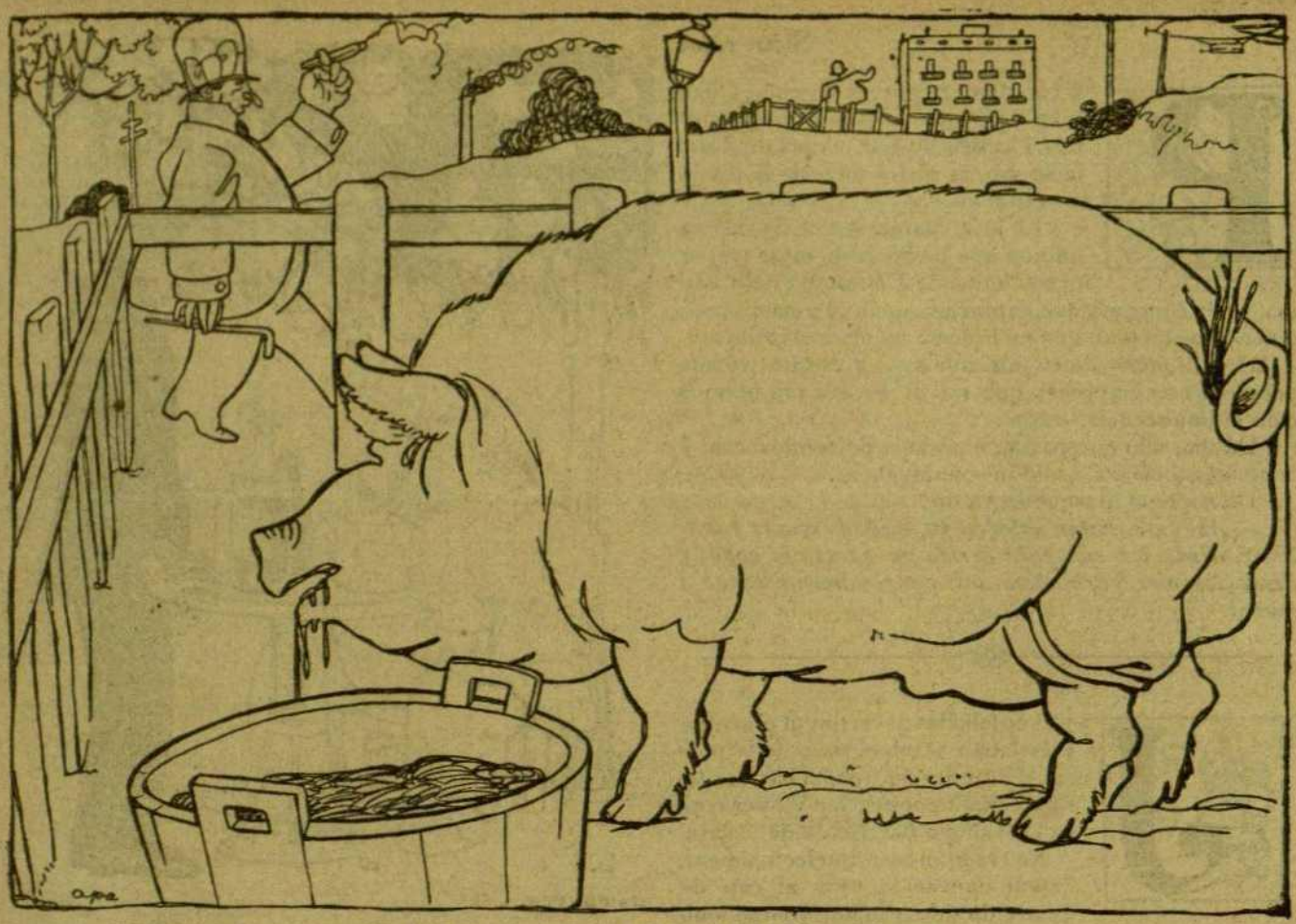
Tenía rahó aquell redactor de *La Veu* quan contestava a un dels nostres amics que li preguntava la causa dels seus atacs a PAPITU: «Ja veurà, era un periòdic que'ns fèia nosa y l'hem mort».

Als pocs díes del daltabaix electoral de *La Veu* el nostre PAPITU» es prepara a escampar per tot el mon un suplement mensual en llengua esperanto.

Aquest suplement, tirat en el mateix paper que gastèm, amb els mateixos gravats del mateix tamany y el mateix nombre de fulls, serà un germà bessó de PAPITU», representant del humor y de les arts nostres per tot arreu aont la petja humana enarbri l'ensenya de la vida y de la llibertat dels nostres cors. Desde l'Himalaya a Finlandia, desde'l Riff a S. Francisco, la llum del riure farà qu'exultin les ànimes xorques dels masells de cor, de tota vida.

Amunt els cors!, doncs, y avant y sempre avant.

(1) Paraula qu'equival al «vollà» dels francesos.

—Quin home més ridicolament vestit. Vaja: está vist que de porc y de senyor s'en ha de venir de mena.

"Le Mariage Forcé"

AIRA va de bó. Se casa. El jove marquès pontifici de S. A. se casa! Tant que dèien, se casa!

Es aquell qu'escriu fascicles inverossímils. *Tamayo, El suicidio jurídicamente considerado* y *Misión del periodista católico en nuestros dias;* el que tradueix el català obretes franceses qu'algún autor espanyol del 1840 havía trasportat a l'escena castellana.

Es aquell tant lleig, curt de vista, pelut, una mica encorvat, que's va enamorar com lo qu'es d'una deliciosa noia rossa.

El jove marquès es marqués y ric. Els pares de la noia, la noia meteixa, acabaren per consentir. Però de sobte, la donzella se posà neurastènica; impossible sentir parlar de casori; tenía una crisis nerviosa cada vegada que li deien bonica.

El jove marquès vegé passar els mesos, les anyades... Al capdevall amenaçà als sogres escoladiços amb un atac de jiu jitsu, o una lectura de qualsevol cosa *jurídicamente considerada.*

La gentil donzella rossa ja es pot dir Marquesa; ja sent per tot día els xistos lamentables del aburridor Marquès pontifici; qui l'ha vista y la veu! no sembla la meteixa! badalla, està més ensopida que *La Vanguardia*, y menja d'aquell pà, que a totes les iglesies hi ha una caixeta per recullirlo.

Poblet aragonès

Oh com es dissortada l'aragonesa vila!
Se senten per les rutes les tranques ambulâ,
y son les velles cases d'una color d'argila.
El campanâ s'aclofa amb ayres de taujà.
En mitg de la penuria del amagrit quintâ,
innominat, pedestre, un riu vermell oscila.
La gent riu sense solta, bàrbarament tranquila.
Hi ha una ermiteta sobre l'ictèric llunyedâ.
Hi ha uns ceps, amb una vaga tirada a aufabegueres,
sobre unes montanyoles. Enllà de eixes voreres
hi ha serres més petites y planes desiguals,
hont de camí ni d'arbre no hi hagué may senyals;
hont el rectô y el metge, colrats de mil istius,
am rusticà desori van a caçar perdius.

JOSEPH CARNER

L'HUMOR DELS AVIS

ALEMANYA — WILHELM BUSCH

1832 - 1907

Va ser l'iniciador de la moderna caricatura grotesca—perquè s'ha d'observar que modernament hi ha caricatura grotesca y caricatura senzillament decorativa—y després ha seguit sent el mestre de tots, sense que la moda ni el valor dels seus dexeples hagin mitigat la seva gloria. Vèu lo grotesc y lo gracióss de la vida—sobretot de la vida de la classe mitja y del pagés—amb una intensitat pasmosa; además, domina de tal manera'l seu ofici, qu'aquesta visió la trasmet encarc més viva qu'en la mateixa vida, y aixis a la vista d'aquells dibuixos l'home més viu, l'humorista més expert, l'observador més meticulós hi aprenen a veure, a riure y a triomfar.

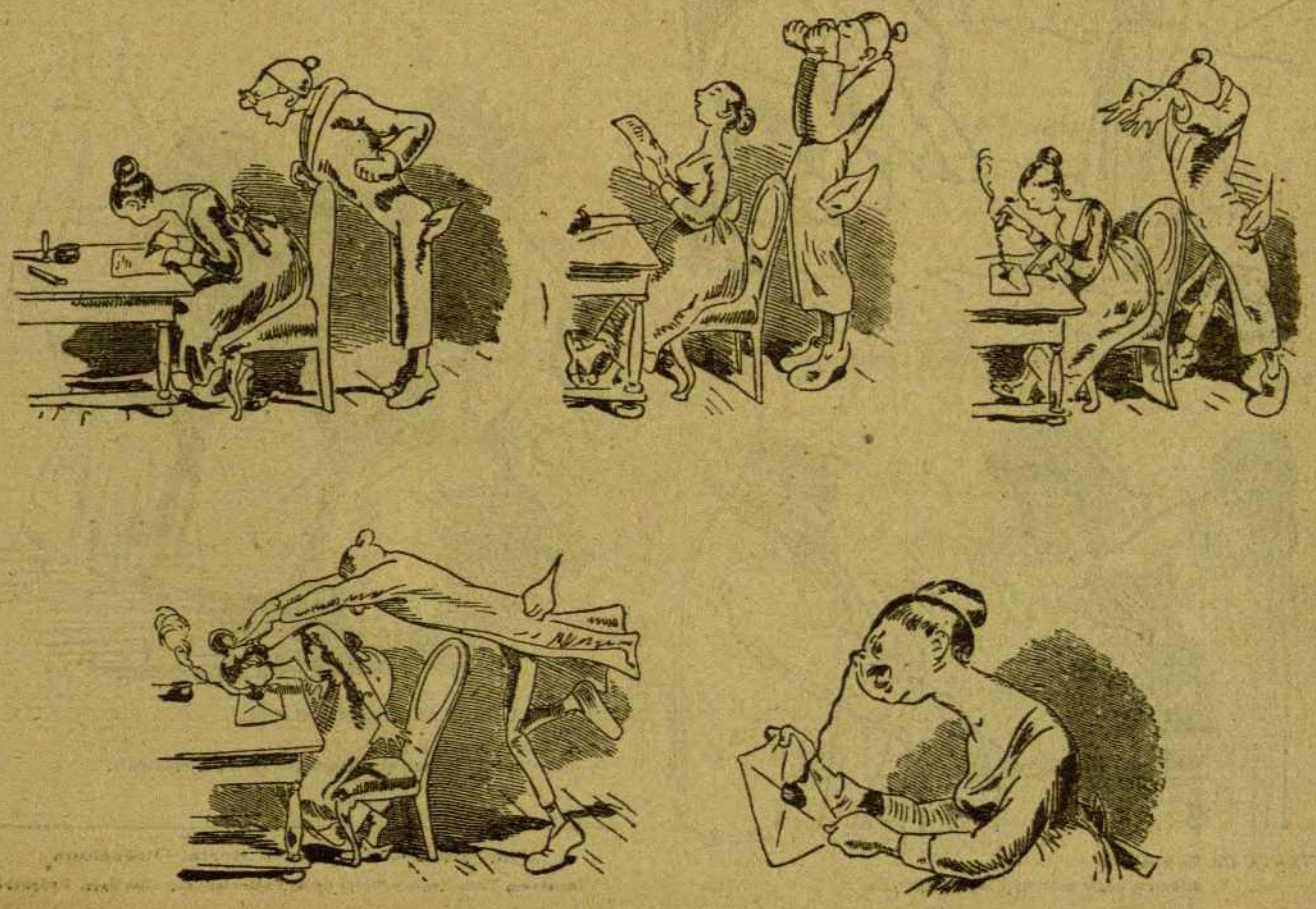
En Busch, qui té un'ánima de ver poeta, passá tota la seva adolescencia en pura contemplació alemanya del seu medi burgès, amb alternatives de vida pagesa, com les té tot fill mimat de casa acomodada. En aquells anys de placidesa es va formar segurament l'ànima de la seva obra; ells son l'inmens rebost de les seves caricatures, el celler de San Farriol de l'observació y dels recorts.

Als setze anys aquest Nirvana de salsitxes y compotes, d'indolencies y diablures, de llibres de contes y festes de familia, de sol, de prèssecs, de neu, d'arbres y de rompecabesses, *tot aquell paradis de llapideres de colors y de dolços pressentiments—¡lo que som en aquest món!—tot va anar a parar a les horripilants tenebres de les matemàtiques.*

No pateixis, per'xò, lector atent, perquè'l nostre home mai fou pessimista ni cobart. Als pocs dies les matemàtiques eren abandonades alegrement pel estudi del dibuix, y seguidament en Wilhelm Busch devingué l'artista qu'am quatre ratlles a manera d'esboç pintava am l'humor més potent els gestos més visibles y més dificils dels grotescs. No hi ha cap gesticulació, per ràpida y violenta que siga, cap estat d'ànim per amagat que's trobi, qu'ell no puga reproduirlo més espressiu qu'en la mateixa visió objectiva, a manera d'un gran actor que sublima'l caràcter dels personatjes sortits de la realitat, de la modesta *realitat.*

També cal fer notar l'optimisme y bondat de que està saturada tota la seva obra; rès de sentimentalisme educatiu, rès de sàtira ni crudeltat. En Busch és una mena de Sant, enviat per la Providencia pera endolcir la vida dels ploraners. La seva obra abundant, és un monument al bon humor; ell ha lograt fer riure no sols a la seva generació sinó a les successives, puix el seu humorisme és bò, humà, florit, sà, equilibrat, clàssic; en fi, jo crec que l'home qu'ha fet un'obra de bon humor tant complerta és més gran que'ls autors de la «Summa» y de «Lo Geni Català».

SACS.

L'HUMOR ESTRANGER

FRANÇA

J. L. FORAIN

—Passes al circol totes les vetlles... Fa setmanes que no has dinat a casa...
—Vols que t'ho digui? Doncs bé, no vinc a dinar perquè m'empipa sentir menjar la teua mare!

—Que't dongui quatre francs diaris? No puc pas: tinc un soci.

L'ACABAMENT D'UN FLIRT

—Aquets burgesos no comprenen que devegades ens fan falta cent francs.

LA TRATA DE BLANQUES (Les víctimes)

—Què li direm al jutje.
—Li direm la veritat: que tenim quitxalla per mantenir.

TRATA DE BLANQUES

—..... Y, además, parla molt bé l'inglès, pobreta.

Imprenta de Joaquim Horta.—Barcelona
Imprès am Tinta Negra n.° 5975 de las Farbenfabriken Otto Baer. Radebeul.

LA CORBATINERA MODERNA
PASSEIG de GRACIA 18 y CANUDA 7

Camises última creació á 2'95 pessetes
Corbates gran moda, 3 per 1 pesseta
Jocs de colls y punys 0'75 pessetes
Ab 6 pessetes colls y punys per tota la vida

Erasme Sala

Metje dentista

Malalties de la boca y dents.-Procediment únic y inofensiu pera les estraccions sense dolor

Carrer de Santa Agna, 6, principal

TRENCATS (Herniats) llegiu:

Si voleu trobar alivi instantani, contensió absoluta y curació radical de vostres mals, useu els moderns aparells de l'especialista TORRENT, que son els millors del mon pera la curació de tota classe d'hernies; sempre nets, sense tirants, pells, ni adornaments de cap classe, no molesten ni fan bulte, emmotllantse al cos com un guant; homes, dones y nens, deuen usarlos. Construcció exclusivament a mida y pera cada cas concret, devent, per tant els herniats tots, abstindres de comprar cap aparell sense consultar primer a l'especialista TORRENT. Consulta particular: de 2 á 5.

Portal de l'Angel, 21 y 23, pis primer — Tallers y despatx: desde les vuit del matí a les vuit del vespre. — Carrer de l'Unió, 13, botiga.-CASA TORRENT

"EUSTOMÁTICUS"

EN POLVO Y EN PASTA
ES
EL DENTÍFRIC IDEAL

PROVARLO EQUIVAL ADOPTARLO

PESSETES 1'25 CAPSA — De venda en los principals Perfumeries y Droguerias

DIPÓSIT GENERAL: Carrer Universitat, 41.-BARCELONA

Boas y Colliers Pluma

Echarpes fantasía. etc.-Gran ocasió.-Bon assortit a preus molt baratos: PELLETERIA FRANCESA

Portal del Angel, 5, entressol (Prop de la Plassa Catalunya)

—Aquelxos pescadors no tenen dignitat. May voldrien pagarme'l lloguer, y això que'ls tinc dit que'l satisfer honradament els comptes es lo únic que'ls diferencia de les bestíes de carga.